

Nākotnes zinātnieki

Domugraudi: 212 jaunas perspektīvas

Jaunieši par zinātņi un savu nākotņi jeb "par neironu sinapšu ģenerēto gribu saprast nesaprotamo un izzināt vēl nezināmo". Īpaši ieteicama visiem, kas saistīti ar izglītību un atbild par zinātnes attīstību Latvijā.

Nākotnes sabiedrība ir zināšanu sabiedrība. Tā būs gudra un uzņēmīga sabiedrība, kas apzināsies zinātnes vērtību un spēs tās sasniegumus izmantot īstermiņa un ilgtermiņa problēmu risināšanā. Šodienas jaunieši ir tie, kas noteiks mūsu nākotni pēc 20, 30 un 40 gadiem. Piedāvājam ieskatīties, ko viņi par zinātņi un savu lomu nākotnes zinātnē domā šobrīd.

212 jaunieši 2020. gada rudenī rakstīja esejas*, kāpēc vēlas vai nevēlas veidot savu karjeru zinātnē. No katras esejas tika izvēlēts viens teikums vai doma, kas vislabāk raksturo kopējo autora viedokli par zinātņi un zinātnieka darbu. Citāti atspoguļo plašu argumentu loku, kas varētu jauniešus motivēt iesaistīties zinātnē vai kas visvairāk attur to darīt.

Paldies Valmieras Valsts ģimnāzijas un Daugavpils Tehnoloģiju vidusskolas-liceja skolotājiem un jauniešiem par sadarbību šīs ieceres īstenošanā.

Idejas autore un sastādītāja – Iveta Putniņa
Teksta redaktori – Gatis Krūmiņš un Toms Ķencis
Mākslinieks – Verners Timoško

ISBN 978-9984-633-60-2

© Vidzemes Augstskola

* Jauniešu atziņu apkopojums ir daļa no Zinātnes komunikācijas mērķgrupu pētījuma. 2018. gadā Izglītības un zinātnes ministrija pasūtīja pētījumu, kura mērķis bija radīt zināšanu bāzi turpmākajai zinātnes ietekmes palielināšanai Latvijā. Pētījumā tika analizēta sabiedrības kopējā un atsevišķu tās segmentu attieksme pret zinātņi, kā arī noteiktas piecas zinātnes komunikācijai prioritāras grupas. Kā viena no grupām tika noteikti jaunieši, pētījuma gaitā grupu sašaurinot līdz vidusskolniekiem (orientējoši – 15 līdz 18 gadus veci jaunieši). Šī pētījuma ietvaros ir tapusi arī Domugraudu grāmata.

Saturs

Nezinu un nevēlos

Jaunieši, kuri neizvēlētos karjeru zinātnē un kuriem ir maza vai nav bijusi iepriekšēja pieredze ar zinātniekiem Latvijā

Zinu, bet nevēlos

Jaunieši, kuri neizvēlētos karjeru zinātnē, bet kuriem ir bijusi iepriekšēja pieredze ar zinātniekiem Latvijā

Nezinu, bet vēlos

Jaunieši, kuri izvēlētos karjeru zinātnē, bet kuriem ir maza vai nav bijusi iepriekšēja pieredze ar zinātniekiem Latvijā

Zinu un vēlos

Jaunieši, kuri izvēlētos karjeru zinātnē un kuriem ir bijusi iepriekšēja pieredze ar zinātniekiem Latvijā

Nezinu un nevēlos

Jaunieši, kuri neizvēlētos karjeru zinātnē un kuriem ir maza vai nav bijusi iepriekšēja pieredze ar zinātniekiem Latvijā

- / Es esmu pārliecināta, ka ļoti ātri man tas (pētīšana) **apniks un es skriešu pie sava īstā darba.**
- / Mūsdienās zinātnieka profesija **zaudē savu aktualitāti un prestižu darba tirgū**, tāpēc zinātnieku darbs **nav augstu novērtēts.**
- / Ja no bērnības kādam ir "iestumta" **doma par to, ka viņš nav spējīgs** būt šajā jomā, tad arī tādu karjeru viņš neizvēlēties, tāpēc ir jālauž postošos viedokļus, **atverot vairākiem ceļu zinātņu pasaulē.**
- / Man liekas, ka Latvijā tas (zinātnieka darbs) nav populārs **zemo algu, cilvēka citu interešu un informācijas trūkuma dēļ.**
- / **Būt par sievieti-pētnieci** mūsdienā Latvijā ir ne tikai no morālā aspekta **neizdevīgi**, jo sanāk, ka zinātnes dēļ upurē ar savas sievietes laimi būt par māti, bet arī tas nozīmē **smagu darbu ar lielām pūlēm un mazām iespējām.**
- / Ja **pievērst uzmanību ZPD darbiem skolā**, ir redzams, kā tēmas un visas jaunās teorijas ir līdzīgas iepriekšējām. Tāpēc es iztēlojos šo darbu kā diezgan skumju.
- / Lai kļūtu par zinātnieku, nepieciešams sevi gatavot trūcīgām **materiālajām iespējām.**
- / Nodarbei (zinātniskajam darbam) piemīt **daudzveidības un dinamikas trūkums**, ar kuru, man liekas, varētu samierināties, **ja darbs būtu atbilstoši atalgots**, bet diemžēl tas tā nav. Turklāt vairāki no skolēniem, ieskaitot mani, patiešām nav ieinteresēti pētniecībā, **jo esam pieraduši informāciju vairāk atveidot, nevis skaidrot un analizēt.**
- / Problēma ir tā, ka jauniešiem **maz stāsta par zinātnēm** un tas, ko viņi iegūst no stundām skolā, liek domāt, ka tas ir par grūtu, tāpēc būtu lieliski organizēt **sarunas ar īstiem zinātniekiem** par viņu pieredzi.
- / Arī Rīgā ir ļoti liela konkurence, jo **izglītoto cilvēku skaits ir lielāks, nekā pieejamo brīvo vietu.**
- / Man patīk aktīvs darba grafiks, man nepatīk un es vienkārši **nevaru sēdēt uz vietas, arī man nepatīk ilgi risināt kaut ko vienu un vienmēr rakstīt**, tāpēc es nevēlos kļūt par zinātnieku.
- / Ja es redzu, ka pēc lietus parādās varavīksne vai vakarā ir skaists saulriets, es nedomāju par to, kā saules stari tiek laužti. Tāpēc, manuprāt, es **neesmu ļoti ieinteresēta** kļūt par zinātnieku.
- / Es pats **personīgi nepazīstu nevienu**, bet filmās un seriālos viņi ir savādāk domājoši, viņiem ir maz draugu, bet daudz kolēģu.
- / Tātad, es labāk priekšroku dodu stabilam atalgojumam un zinu, ka tāds būs noteiktā laikā. Varbūt, ka kāds arī spēj apvienot vairākus darbus un **zinātne ir kā hobijs, lai pilnveidotu sevi.**
- / Es nevēlos kļūt par zinātnieku, jo **mūsdienās zinātnieki vairumu jau izgudrojuši** un, lai izgudrotu kaut ko jaunu, ir vajadzīga liela domāšana, kur ir jāiegulda liels darbs, un jāzina daudz lietu par pašu zinātne, bet par nožēlu es esmu ļoti slinks.

- ✓ Parasti, kad es uzzinu par nozari un nedaudz iedziļinos viņā, ir iespēja, ka tā man izrādīs interesi un man gribēsies par to uzzināt vēl vairāk, bet, kad uzzināju, ka mums būs jāraksta par šo tēmu, es apskatījos šo nozari un **mani neieinteresēja tas, kas bija rakstīts par nozari.**
- ✓ Es savu dzīvi labprātāk saistītu ar kultūru, jo slikti uzrakstīta grāmata, neizdevusies izrāde vai filma **neatstās tādas sekas, kā greizi nogājis eksperiments.**
- ✓ Maza daļa no manis gribētu būt zinātnieks, jo **ar zinātniekiem ir interesanti runāt.** Viņi manuprāt no katras tēmas zina pa druskai, māc pielāgoties katrai tēmai un ir viegli ar viņiem runāt.
- ✓ Es esmu sieviete, kas ir vājais dzimums, un **man tas ir dubultā grūti**, bet pēc maniem minētajiem faktiem, **es esmu zinātnieks pati sev.**
- ✓ Esmu dzirdējusi arī par daudziem jaunajiem zinātniekiem Latvijā. Taču, manuprāt, **viņi tiktu labāk novērtēti ārzemēs.**
- ✓ Visā kopumā man **nav spēcīgas zināšanas**, man **nepatīk cilvēku uzmanība** un es nezinātu, ko ar sapelnīto naudu darīt. (Šai jaunieši ir arī citāts "Zinātnieki ļoti labi pelna, apmēram tāpat kā deputāti.")
- ✓ Man zinātne interesē tikai **vairāk no malas paskatīties un novērtēt.** Un tas ir pārsvarā tāpēc, ka **atklāt kaut ko jaunu ar katru dienu paliek grūtāk un grūtāk**, jo pēdējā gadsimta laikā attīstība ir bijusi lielāka nekā tūkstots gados.
- ✓ Ir lasīti vairāki raksti, kur tiek minēts, ka, **dzīvojot Latvijā ar zinātnieka algu, ir grūti izdzīvot.** Tā kā zinātnieka darbs ir neprognozējams, arī algas ir tādas. (...) Latvijai vajag zinātniekus, tikai valsts vadība šobrīd neuzlabo krasi savu attieksmi pret tiem.
- ✓ Tiek radīts konflikts starp šiem diviem – vecās zinātnes un jaunās zinātnes sekotāji. **Negribu jaukties konfliktā, lai strīdētos**, man tas šķiet, ka esmu tērējis savu laiku.
- ✓ Cik es atceros, skolā ne reizi **neesmu dzirdējis, ka kāda skolotāja pieminētu zinātnieku kā profesiju**, protams, es nepārmetu viņām, bet sabiedrībā šī profesija ir nenovērtēta un ir pamanāms un ir pamanāms informācijas trūkums.
- ✓ Šo iemeslu dēļ es nevēlos kļūt par zinātnieku – iznākums šajā karjeras novirzienā nekad nav pilnībā zināms un **rezultāti vienmēr ir svārstīgi**, un es savā dzīvē vēlos **stabilitāti**, noteiktu **galapunktu un rezultātu**, kuru es varu sasniegt jebkurā gadījumā.
- ✓ Tāpēc pašlaik domāju, ka savu dzīvi ar zinātni nesaistīšu, jo arī **atalgojums Latvijas zinātniekiem ir traģisks.** (...) Redzot kādu atalgojumu saņem šie gudrie cilvēki Latvijā, apstiprinās, kāpēc Latvijā zinātnieku ir maz.
- ✓ Domāju, ka daudziem bērniem bija sapnis kļūt par zinātnieku, bet, kļūstot vecākam, viņi saprot to, ka **Latvijā attieksme pret zinātniekiem ir sliktāka nekā cituriet.** Manuprāt, Latvijā zinātnieki nesaņem **piemērotu attieksmi, piemērotas atzinības.** (...) Zinātne **nebeigs mani fascinēt un es par to turpināšu interesēties**, bet esmu pārliecināts, ka lielāku lomu par šo tā manā dzīvē neieņems.
- ✓ **Zinot mūsu valsti un mūsu finansiālos stāvokļus**, nekādās augstas domas par zinātnieku nākotni man diemžēl nav.
- ✓ Lai vai kā, savā dzīvē esmu sapratis vienu, par zinātnieku es nekļūšu, jo manī nav vēlmes novērsties no **savas dzīves svarīgākajām vērtībām** (kopā pavadītais laiks ar ģimeni un sevi), **pacietības** laikietaipīgu projektu izstrādei, kā arī es **nevēlos sevi mocīt**, laužot sev ceļu uz "uzvaras virsotnēm" pasaulē.
- ✓ Daļa zinātnieku nespēj atklāt ko vai uzlabot, jo mūsdienās jau ir sasniegts augsts attīstības punkts, kur **viss nepieciešamākais ir atklāts**, tas novirza bieži zinātniekus veidot nenoderīgas lietas, kas **būtiski neietekmē pasauli vai pat netiek izmantots.** (...) Es neuzskatu, ka spētu paveikt šādu uzdevumu, jo **nejūtu nepieciešamību pēc jaunām lietām**, pasaulē galvenais ir sasniegts, tik jāmacās ar to sadzīvot.
- ✓ Neskatoties uz to, ka es zinu, ka zinātnieki ir ļoti svarīgi cilvēki visai cilvēcei, es negribētu būt par zinātnieku, jo tas ir **ļoti grūts darbs**, un **lai strādātu tā, ir jābūt īpašai mīlestībai kaut kādā jomā, bet man tādas nav.**
- ✓ Man nav tik spilgtas motivācijas attīstīties zinātniskajā nozarē, jo esmu radošs cilvēks, kā arī lielākā daļa pusaudžu, kuram **patīk zīmēt, dziedāt un dejot.** (...) Es esmu pārliecināta, ka nespēšu kļūt par zinātnieku, jo zinātniekam ir **nevis debesu svētlaipe, bet smags darbs**, kuram ne visi ir gatavi un piemēroti.
- ✓ Es uzskatu, ka **talanti cilvēkā ir ielikti kopš viņa dzimšanas** un attīstās viņa dzīves laikā. Vienmēr esmu bijusi pasīva, neizturīga un prāts ir mana vājā puse. Tāpēc es droši varu secināt, ka **man nav nepieciešamā potenciāla**, lai kļūtu par zinātnieku.

- ✓ Man ir vēl citas idejas par to, kas vēlos būt nākotnē. Un domāju, ir liela iespēja, ka es dzīves laikā **varētu mainīt profesiju vairākas reizes, jo esmu daudzpusīga un man patīk dažādība**, bet, ja izvēlētos kļūt par zinātnieci, manuprāt, daudzveidība nebūtu iespējama, jo tādā profesijā vajadzētu koncentrēties tieši uz to nozari, savādāk tam nebūtu nekādas jēgas.
- ✓ Protams, katram ir savs uzskats par to, kas ir interesanti, vienam interesanti šķiet fizikā kaut ko pierādīt, otram ķīmijā apgāzt kāda pierādīto, bet **man interesanti šķiet katru dienu darīt ko citu, pavadīt laiku ar cilvēkiem** nevis aprēķiniem un eksperimentiem, kā arī mans dzīves mērķis noteikti **nav kļūt slavenai**.
- ✓ Manuprāt, **Latvija nav valsts, kurā šāda veida profesija var augt un attīstīties**, līdz ar to cilvēks nevar attīstīt sevi. Kļūstot par zinātnieku Latvijā, ir **minimālas iespējas nokļūt Eiropas vai pasaules sabiedrības tīklā**.
- ✓ Es ļoti **novērtēju zinātnieku darbus** un viņu atklājumus, taču es nevēlos būt zinātniece. Šim faktam ir daudzi iemesli, bet vislielākais ir tas, ka es **esmu "brīvais gars"** un **vēlos saistīt** savu nākotni pēc iespējas vairāk **ar mākslu**.
- ✓ Bez skolas un mācībām es vēl **dejoju tautas dejas un spēlēju orķestrī**. Ja es izdomātu, ka vēlos kļūt par zinātnieku, tad **no šīm lietām man vajadzētu atteikties, jo zinātniekiem nav laika tādām nodarbēm**.
- ✓ Es domāju, ka mūsdienās jauniešiem ir **motivācijas trūkums**, kas bremzē no mērķu sasniegšanas. (...) **Manas zināšanas un mana pacietība neatļautu** man kļūt par zinātnieku, kaut gan es uzskatu, ka tas varētu būt ļoti interesants darbs.
- ✓ Zinātniekiem **nav brīvības**. Tas ir jāsaprot tā, ka šīs nozares pārstāvjiem nav iespējas jebkurā laikā **mainīt savas interešu sfēras**, jo galu galā, lai kļūtu par zinātnieku, ir ieguldīts ļoti liels darbs, to ir žēl pamest, pat tad, ja ir mainījušās intereses. Zinātnieki **nevar doties apceļot pasauli, bieži atpūsties, piepildīt savus sapņus**, jo tādām izpriecām nav laika. (...) Es **vēlos būt brīvs cilvēks**.
- ✓ **Jau kopš bērna kājas esmu bijis aktīvs un arī turpmākajā dzīvē plānoju palikt aktīvs, arī kad būtu ģimenes cilvēks**.
- ✓ Secinu to, ka Latvijas zinātne mani kā zinātnieku neredzēs, jo **man tuvāks ir sports**.
- ✓ Beigās varu teikt, ka **pati profesija** man liekas **fascinējoša**, bet neuzskatu, ka tā būtu piemērota man, jo **daudz būtu jāmācās, jābūt lielai pacietībai, bet apmaksā par to ir maza**.
- ✓ Citi cilvēki, kuri mācās par zinātniekiem, nereti tiek pusē no šīs programmas (studiju programmas), kad saprot, ka šī profesija viņiem nav gluži īstā. Sanāk, ka cilvēki ir **pazaudējuši lielu laika daudzumu**, iegūstot sava veida **zināšanas, kuras viņiem ir bezjēdzīgas**. Un pats galvenais **iztērējis dzīvē tik tā jau dārgo laiku**.
- ✓ Zinātnieka profesija ir **viena no grūtākajām profesijām** pasaulē. Tas ir tāpēc ka, lai vispār kaut ko izpētītu, **jāiegulda visa dzīve** tajā, ko pēta.
- ✓ Zinātnei ir **divas dabas**: viena, kas, šķiet, cenšas atklāt jaunus medicīnas paņēmienus, vakcīnas **cilvēku glābšanai**, kā arī otra, kas, radot jaunas tehnoloģijas, **novēdīs cilvēci līdz iznīcībai**.
- ✓ Mans **raksturs un intereses neatbilstu** šai profesijai, jo esmu ļoti **daudzpusīgs cilvēks**, es nevarētu savu profesiju saistīt un iedomāties ar darbu, kuru pavadu aiz darba galda.
- ✓ Nezinu, kā ir patiesībā, bet, **uzklausot uzņēmēju stāstus**, man ir radies iespaids, ka mūsu **valsts zinātniekus neatbalsta**. (...) Zinātne ar uzņēmējdarbību neiet roku rokā, jo **valsts nav gatava ieguldīt zinātnē**.
- ✓ Es vienkārši jūtu, ka tas **nav manas dzīves aicinājums**. Es mīlu **sportu** un neatkāpšos no tā. No sākuma tur izspiedīšu savu maksimumu un tad domāšu, ko darīt tālāk.

Zinu, bet nevēlos

Jaunieši, kuri neizvēlētos karjeru zinātnē, bet kuriem ir bijusi iepriekšēja pieredze ar zinātniekiem Latvijā

- ✓ Bet, ja es saprastu tādas zinātnes kā **fizika un matemātika**, es noteikti kļūtu par zinātnieku.
- ✓ Es neizvēlētos zinātnieka karjeru, jo zinātnieka darbs **prasa iedziļināšanos kādā vienā konkrētā jautājumā**. Man gribētos plašāk iepazīt pasauli, un šim nolūkam nav vajadzīga zinātne, lai es to izvēlētos, man vajadzētu dziļāk iepazīt tās jomas, kuras man ir interesantas.
- ✓ Pagaidām neesmu gatava veltīt tik daudz laika pētījumiem, **atsakoties no sapņainas pasaules**, kura ir katram jauniešim.
- ✓ Karjera zinātnē nav augstu novērtēta sabiedrībā, jo pastāv daudz **stereotipu par pētīšanas bezjēdzību un zemu attīstības līmeni Latvijā**.
- ✓ Ja es zinātu, ka šim darbam (zinātnieka darbam) ir nozares, kur **ķīmijas vai fizikas prasmes nav tik svarīgas** un kur darbs galvenokārt **sastāv no praktiskiem uzdevumiem**, bet ne no matemātisku uzdevumu risināšanas, varbūt es domātu vairāk par karjeras izvēli zinātnē.
- ✓ Visu savu dzīvi es cenšos nodarboties ar lietām, kuras man patīk un man nekad nebija domas kļūt par zinātnieku, jo **vajag ļoti labi zināt**, ar ko tu nodarbojies, ko tev vajag izdarīt.
- ✓ Tomēr jauniešiem visbiežāk nepatīk zinātniskā karjera, jo tā ir **sarežģīta vai garlaicīga**. Tādu priekšstatu veido skolas **fizikas un ķīmijas** stundas, jo, ja kādam nepaveicās to saprast visa kursa laikā, viņam zinātne nebūs saprotama.
- ✓ Zinātnieka darbs ir pētīt kaut ko, tas nozīmē strādāt ar kaut ko ilgu laiku un **neizklaidēties**. Man tas nepatīk, jo **man dzīve ir kustībā**.
- ✓ Tas nav darbs, kuram var pievērsties visi, tas ir **ļoti individuāls un šauri vērsts**.
- ✓ Vēlos paplašināt savu redzesloku **sociālās un humanitārās zinībās** pirms izdaru kādu būtisku izvēli un **zinātni atstāt tiem, kuri ir tam gatavi vairāk nekā es**.
- ✓ Ziņās un internetā mēs uzzinām tikai par **lielajiem atklājumiem un sasniegumiem**, un tad **salīdzinām ar tiem savas spējas**. Bieži tas var likt padoties, jo **šķiet pārāk neiespējami**.
- ✓ Pat studijas ir sarežģītas, kur nu vēl pats darbs. Protams, **nekas nav sarežģīts, ja tas ir tas, kas patīk**, bet ja šī joma nesaista, tad izmācīties un tajā strādāt ir grūti.
- ✓ **Maz dzirdot** par nodarbošanās sfēru **vai dzirdot lielākoties ko negatīvu**, liek mūsdienu jauniešiem pārdomāt savu izvēli, kas beigās noved pie maz profesijas pārstāvjiem zinātnes jomā.
- ✓ Noskatoties video par zinātniekiem Latvijā un iepazīstoties ar kā pētīšanu viņi aizraujas, domāju, ka, lai iepatiktos zinātne un vēlētos tajā darboties **ir jāatrod sava specialitāte, kas aizrauj**, kā piemēram, jaunu vaboļu sugu pētīšana, **jo tad nepaliks garlaicīgi un būs vēlme "rakties dziļāk"**, lai uzzinātu vairāk un kļūtu par īstu speciālistu konkrētajā jomā.

- ✓ **Liela atbildība** nozīmētu, ka visa izpēte, viss praktiskais darbs utt. būtu jāorganizē un jāvada – it īpaši komandā –, ko **es personīgi neizbaudu un arī īsti nepieprotu**. Radušās neveiksmes raisītu pārdomas – kāpēc tas man ir nepieciešams?
- ✓ Lai arī secinu, ka nākotnē netiekšos pēc zinātnieka titula, **durvis uz iespēju aizvērtas nav**. Vēl **neesmu pārliecināta, kur dzīvē gribu nokļūt**, tāpēc vēlos ļauties likteņa mestajām iespējām un raudzīties, kur tās mani novedīs.
- ✓ Nenoliedzami, es cienu zinātnieku spējas, vēlos kaut es spētu būt tik neatlaidīga un pacietīga. Es noteikti varu šīs īpašības savā dzīves laikā attīstīt, bet, manuprāt, par zinātnieku nekļūst, par tādu piedzimst, un **ne kurš katrs ir dzimis zinātnieks**.
- ✓ Šis ir viens no iemesliem, kāpēc es nevēlos kļūt par zinātnieku – visu dzīvi man ir bijusi **problēma uzdevumos, kuros man pašai bija jāizdomā, ko es pētīšu**.
- ✓ Latvijai ir potenciāls zinātnes nozarē, jo mums **ir jauni, gudri un prasmīgi jaunie zinātnieki**, kuri ir paveikuši un paveiks daudz ko jaunu.
- ✓ Pirmkārt, mani vispārīgi **nesaista** šī profesija, otrkārt, es nevēlos veltīt **tik daudz savas dzīves darbam** jeb dzīvot, lai tikai strādāt, un, treškārt, **visi nevar kļūt par zinātniekiem**. (...) **Varbūt arī manas domas** par šo tēmu pēc pāris gadiem **būs pavisam izmainījušās**.
- ✓ Vidusskolas laikā esmu sapratusi, ka galvenās zinātniskās nozares, **fizika un ķīmija**, nepavisam, **nav mana stiprā puse**.
- ✓ Par zinātnieci es, visticamāk, nekļūšu, taču arī nenoliedzu šo iespēju pilnībā. Man ir tikai 17 gadu, un **manas domas vēl var mainīties**, bet tas, ka mākslas un kultūras nozare mani pagaidām interesē vairāk nekā zinātne, ir taisnība.
- ✓ Man ir **pozitīvs un stingrs viedoklis** par šādas profesijas cilvēkiem, taču savu dzīvi ar zinātne nevēlos saistīt. Tomēr, es ļoti priecājos, ka mūsu skola un Latvija nodarbojas ar skolēnu mudināšanu uz kaut ko tik pasaulei un cilvēkam nozīmīgu.
- ✓ Es **nespētu izvēlēties vienu nozari no pieejamajiem tūkstošiem** pat, ja vēlētos būt zinātniece, un neprastu atrast un pārliecināt sponsorus.
- ✓ Darbs šajā nozarē balstās uz iepriekšējām zināšanām un faktiem, tādēļ **nav iespējams pieiet tam radoši**.
- ✓ Bet, lai arī kāda būtu mūsdienu patiesā realitāte, zinātnieces profesija mani nebūt **nesaista eksakto priekšmetu** apguves, **vienveidīgā** darba veida un **jau izvēlētais karjeras** dēļ.
- ✓ Process noteikti ir svarīgs, tomēr nezinu, vai es varētu izturēt, ja mani pētījumi nekur neaizvestu. **Man rezultāts būtu ļoti svarīgs**. Lai kļūtu par zinātnieku ir daudz un ilgi jāmācās un viss **šis laiks var nekur nenovest**. (...) **Varbūt neesmu atradis nozari**, kuru man interesētu pētīt, bet nedomāju kļūt par zinātnieku.
- ✓ Es nevarētu **lielu daļu savas dzīves strādāt un pētīt vienu nozari**. Es dodu priekšroku **daudzveidībai** darbā, lokācijas maiņai un ikdienišķas tikšanās ar cilvēkiem.
- ✓ **Ja mani zinātne tiešām interesētu**, es droši vien **vairāk laika pievērstu mācību priekšmetiem**, kuri zinātnē ir vissvarīgākie.
- ✓ Rakstot šo eseju, es secināju, ka ir liela iespēja, ka es nebūšu zinātnieks, **tomēr, dzīvē ir iespējams viss**, tāpēc, varbūt pēc desmit gadiem es būšu pazīstams ar kādu zinātnisku atklājumu ...
- ✓ **Secinu, ka eksaktais zinātnieks nav vienīgais zinātnes veids** un es arī varu dot ieguldījumu attīstībā humanitārajās nozarēs. Nedomāju, ka apzināti iešu uz humanitāro zinātņu pētniecību, bet nebūšu pārsteigta, ja kādreiz saskaršos ar to, jo domāju, ka **nodarbošos kaut kur blakus tai**.
- ✓ Zinātnieki palīdz cilvēkiem, kaut kādā veidā **es arī vēlētos palīdzēt cilvēkiem**, bet par zinātnieku es noteikti nekļūšu. (...) Gribu palīdzēt cilvēkiem, bet **nezinu, vai tādā veidā varu palīdzēt**.
- ✓ Lai šo virzienu aktualizētu jauniešu vidū, ir jāizveido kāds pētījums, kas būtu **vairāk piesaistošs un mistisks**, kā, piemēram, **popularizēt ticamas savzvērestības teorijas**, jo tās šķiet ļoti interesantas un jaunieši par tām ļoti diskutē un runā.
- ✓ Manuprāt, ka nav daudz, kas ir nepieciešams, lai izvēlētos mācīties zinātne, izņemot to, ka **ir vajadzīgas zināšanas, vēlme to darīt un arī liels gribasspēks**, jo bieži mums liekas, ka tas, ko mēs vēlamies mācīties, ir vieglāk nekā mums liekas, un kad mēs nonākam strupceļā, vai arī mums pazūd gribasspēks to vairs darīt, mēs nolaižam rokas un **padodamies ļoti viegli**, jo mums nelikās, ka tas būs tik grūti, bet ir jāsaprot tas, ka nekas nenāk par velti un nekas nav mums iedots rokās.

- ✓ Visi vēlas **brīvas darba attiecības** un būt tie, kuri izlems paši par sevi. Tāpēc domāju, ka viennozīmīgi **izvēlēšos vairākas profesijas dažādās jomās**, lai padarītu savu **dzīvi interesantāku un košāku**.
- ✓ Bet skaidri zinu, ka gribu savu darbu saistīt ar cilvēkiem, **ar pozitīvām emocijām ikdienā**, ideālā variantā **darba grafiks būtu regulējams** un nebūtu pasaules gals, ja es kādu brīdi nebūtu darbā, **veltot visu savu laiku savai ģimenei, bērniem, vecākiem**. Man ir svarīgi, lai neesmu tā ka piesiets kaut kam, **lai nejutos pārlieku atbildīgs** par kaut ko.
- ✓ Jo viņiem (cilvēkiem) **ir bail**. Viņi nevēlas iziet ārpus robežām un vārds "zinātnieks" viņus biedē.
- ✓ Es nevēlos kļūt par zinātnieku, jo man **nav vienas tādas lietas**, kas **mani aizrauj tik ļoti**, lai es to gribētu pētīt un ar to nodarboties visu savu dzīvi. (...) Uzskatu, ka aprakstot kaut ko tādu, kas tevī **neizraisa pozitīvas emocijas**, tavs raksts (zinātnieka raksts) nebūs viegli uztverams citiem, jo pats ar to nekādi nebūsi apmierināts. Tas būtu **kā vegānam rakstīt par gaļas ēdieniem**.
- ✓ Manuprāt, lai es izvēlētos zinātni par savu karjeru, **tam būtu jābūt saistītam ar maniem hobijiem – mūziku**, taču uzskatu, ka kļūt par mūzikas zinātnieku būtu **diezgan bezjēdzīgi**, jo **šī joma jau pieder katram mūzikas skolotājam**.
- ✓ Arī **lielākā daļa no cilvēkiem nesaprot**, ar ko nodarbojas zinātnieki, tomēr viņu darbs ir ļoti svarīgs sociumam.
- ✓ Ir daudz tādu cilvēku, kuri **visu savu mūžu veltīja** noteiktajiem atklājumiem vai kādas teorijas pierādīšanai un **nomira, nepabeidzot darbu**.
- ✓ Es domāju, ka man un citiem jauniešiem zinātne būtu pievilcīga, ja mums **būtu vairāk informācijas par mūsdienu atklājumiem un cilvēkiem**, kuri tos izdarīja.
- ✓ Zinātnieks ir ļoti svarīga, derīga un aizraujoša profesija, bet es nevēlos kļūt par zinātnieku, jo tā ir ļoti grūta profesija un man **vajag kaut ko aktīvu**, lai katru dienu **būtu kāda jauna situācija, ne tikai informācija**, bet **zinātnieki visu dienu pavada laboratorijā**, kaut ko pētot.
- ✓ Es nevēlos kļūt par zinātnieku, bet tas tikai tāpēc, ka es zinu, ka man **nav visu nepieciešamo kvalitāšu**, bet man liekas, lai ieinteresētu jauniešus šādai profesijai, jānorāda kāda liela zinātnieka biogrāfija un intervijas ar viņu, jo tas ļoti motivē, arī **jānorāda**, ka zinātnē viņiem **ir iespēja iemiesot dzīvē to, kas šķita neiespējami**.
- ✓ No valsts budžeta izglītībai un zinātnei izdala tikai apmēram 9%. Ņemot vērā, ka **Eiropas Savienība dod lielāku finansējumu**, var secināt, ka zinātnes attīstība **nav ļoti nozīmīga mūsu valstī**.
- ✓ Kā arī es uzskatu, ka par zinātnieku **ir vajadzīgs piedzimt**, lai patiešām būtu **milzīga vēlme pārvarēt tāda darba visas grūtības** un kļūt par labu speciālistu, kurš izdara ieguldījumu zinātnē. Bet arī var censties **uzpotēt mīlestību pret zinātni ļaudīm no agra vecuma**.
- ✓ Zinātnieka darbs tiek cienīts sabiedrībā, bet diez vai ir **patiesa novērtēšanas sistēma. Kā var novērtēt ģēniju?**

Nezinu, bet vēlos

Jaunieši, kuri izvēlētos karjeru zinātnē, bet kuriem ir maza vai nav bijusi iepriekšēja pieredze ar zinātniekiem Latvijā

- Manuprāt, kaut kādā veidā **jāizmaina vērtību sistēma** (attiecībā uz attieksmi pret zinātni un zinātniekiem), lai būtu vairāk cilvēku, kuri ir gatavi attīstīt zinātni.
- Aktualizējot šos un citus ar zinātnes nozīmīgumu saistītus jautājumus, būs iespējams likvidēt šķēršļus jauniešu zinātniskās karjeras izvēlē, kas vairākumā ir saistīti ar **profesijas prestižu, izaugsmi un algu**.
- Skolotājs ir kā gids**, kas pirmais mums vada ekskursiju pa savas zinātnes laukiem. Ja šāda ekskursija cilvēku neaizrauj, tad uzspiest cilvēkam kļūt par zinātnieku ir nekorekti.
- Zinātnieka darba rezultāti palīdz sabiedrībai risināt gan lokālas, gan globālas problēmas, tajā pašā laikā **dod viņam izvēles brīvību, komunikāciju ar gudriem indivīdiem un karjeras izaugsmes iespējas**, kas ir pievilcīguma rādītājs.
- Patiesībā **ne mazāk kā 95% zinātnieka darba laika ir neatlaidīgs un diezgan monotons darbs**.
- Zinātniskā darbība ir pievilcīga, jo tā apmierina tieksmi pēc **pastāvīgas pašattīstības**.
- Runājot par to, kāpēc jauniešu vidū šī profesija nav tik populāra, es varētu minēt **nepievilcīgo atalgojumu** par paveikto darbu un radošām idejām, **mūsdienīgāko tehnoloģiju trūkumu**, kā arī **valsts nespēju atbalstīt un pārstāvēt** zinātnieku intereses.
- Skolās skolēni ļoti bieži **iegūst tikai teorētiskās zināšanas un veikt eksperimentus nav iespējas**, tāpēc var rasties iespaids, ka **pētījums ir skumīgs un neinteresants process**, bet tas neatbilst realitātei.
- Ja es kļūtu par zinātnieku, mans mērķis ir kļūt par novatoru. Es vēlētos no jauna definēt daudzus jēdzienus, kas **zinātnei piešķirtu jaunu nozīmi**.
- Visi nevarētu strādāt šādā profesijā, jo tur vajag raksturu un kārtīgu domāšanu, tāpēc es nezinu, vai es būtu vispiemērotākā šajā profesijā, jo tas nemaz nav tik viegli, bet es vienkārši **gribētu palīdzēt cilvēkiem uzlabot savu dzīvi**. Lai varētu dzīvot ilgi, bez problēmām un ar laimi un veselību sirdī.
- Es vēlētos kļūt par zinātnieku dēļ tā vien, ka man **rūp citi cilvēki un ir svarīga attīstība**, vide, kurā dzīvojam.
- Es uzskatu, ka šāda profesija mūsdienās, iespējams, **nav ļoti pieprasīta**, tomēr tā ir ļoti interesanta, nopietna, un gudra cilvēka profesija, kuru es labprāt izvēlētos.
- Par zinātnieku es vēlos kļūt tieši šo iemeslu dēļ, jo tie **veic pētījumus, eksperimentē un veic jaunus atklājumus**. Taču, lai cik aizraujošs šis darbs liktos, **tas ir ļoti sarežģīts un grūts**.
- Ceļu uz kalna virsotni latvieši pilnveidojuši visās zinātnes jomās. Arī es vēlos sniegt ieguldījumu, ceļam pievienojot kaut vissīkāko akmentiņu, **pētniecībai nepieciešamās iemaņas pilnveidojot ik dienu**.
- Esmu veikusi zinātniskā pētnieciskā darba izstrādi, tāpēc zinu, ka mani tas aizrauj, jo patīk viss **lielais process, lai iegūtu secinājumus**.
- Taču **tieši psiholoģijas sarežģītība un tās daudzveidība** man šķiet gana intriģējoša, lai es neapšaubītu savu vēlmi šajā zinātnes jomā darboties.

- ✓ Jebkurš var kļūt par zinātnieku, bet ne visi cilvēki to vēlas, lai par tādu kļūtu ir jābūt **lielam gribaspēkam, kas ir apvienots ar smagu darbu.**
- ✓ Būt zinātniekam fizikas nozarē ir **aizraujoši, jo darbs ir neparedzams**, visu mūžu ir jāiegulda darbs **savu zināšanu attīstīšanai** un katrs jauns atklājums palīdz mainīties pasaulei un **uzlabot dzīves kvalitāti.**
- ✓ Tā kā zinātnieki atrodas pašā notikumu virpulī, viņiem nākas **pastāvīgi pilnveidoties, pielāgoties stāvoklim**, kurā viņi ir nonākuši, pateicoties dabīgajai progresa gaitai. Tieši tas mani **visvairāk vilina** zinātnieka profesijā.
- ✓ Man **nav kādas garantijas**, kā īpaši mans zinātniskais darbs kaut ko varēs mainīt, bet es **mēģināšu darīt visu**, lai kaut kā **palīdzētu atrisināt problēmu.** (...) Īpaši tādas domas motivē mani kļūt par zinātnieku, un es ceru, ka varēšu palīdzēt ne tikai sev, bet arī visai cilvēcei.
- ✓ Es vēlos kļūt par zinātnieku, jo gribu **padarīt šo pasauli labāku** nākamajām paaudzēm. Man ir **vēlme palīdzēt cilvēkiem**, un, galvenais, visas durvis (...) vaļā, lai **piepildītu savu sapni.**
- ✓ Tā nav tik daudz profesija, cik **nodarbību veids teorētiķiem un praktiķiem**, kuri izcili pārzina savu priekšmetu un ir spējīgi veicināt zinātnes attīstību.
- ✓ Es vēlos sākt pētījumu un **izdarīt to līdz beigām**, un pierādīt ar visiem spēkiem, ka tā ir jauna realitāte.
- ✓ Bet ir taču tik svarīgi, lai **darbs sniegtu patiesu gandarījumu**, tādu kā brīvdienas kopā ar ģimeni, pārgājieni, restorāni un teātri. Tas viss padara **dzīvi skaitu un pārsteidzošu**, tādu, kuru gribās izbaudīt.
- ✓ Mani vecāki bērnībā spēlējās ar rotaļlietām, es piedzimu laikā, kad datori bija visiem, un mani bērni, **izmantojot virtuālo realitāti, ceļos uz citām pasaulēm.**
- ✓ Es būtu priecīgs, ja arī **pēc nāves cilvēce atcerētos** manus darbus un mani kā izcilu zinātnieku.
- ✓ Es **nezinu, vai vēlos kļūt par zinātnieku pazīstamā šīs profesijas izpratnē**, bet es noteikti zinu, ka kļūšu par pētnieku, par cilvēku, kuram nav vienaldzīga mūsu pasaules pagātne un nākotne.
- ✓ Tagad nevar iedomāties pasauli bez telefona saiknes, tas ir tik fundamentāli mūsu dzīvē, ka **telefona atņemšana nozīmē apokalipsi.** Un tāpēc es domāju, ka zinātnieki bieži sajūt prieku un lepnumu, jo viņi ir tie cilvēki, kuri **izveidoja "nākotni" jau šodien.**
- ✓ Būt par zinātnieku ir ļoti atbildīgi, dēvēt sevi par zinātnieku ir **liels gods un lepnums.**
- ✓ **Viss ap cilvēku ir zinātnes sasniegums**, tāpēc es vēlos kļūt par zinātnieku.
- ✓ Es neesmu izņēmums un kopā ar citiem bērniem gribēju izmainīt šo pasauli. (...) Lai to sasniegtu, man **vajag kļūt par zinātnieku**, un, varbūt, **patērēt ... visu savu dzīvi.**
- ✓ Būt zinātniekam ir **gods**, tāpēc **jācieņa** viņi, jo viss, kas mums ir pašlaik – ir viņu nopelns.
- ✓ **Nav šķēršļu**, lai piepildītu savu sapni (kļūt par zinātnieku). Ja ir mērķis, tad **jāstrādā un jātic** saviem spēkiem un visums noteikti atalgo mani un tieši es varēšu kļūt par zinātnieku!
- ✓ Skolēniem liekas, ka **zinātnieku atklājumi beidzās pagātnē** un šodien tas nav aktuāli, bet pavisam nesen, 25. jūlijā 2018. gadā, itāļu zinātnieki uz Marsa atklāja ūdeni. Tas nozīmē, ka zinātnēm nav robežu un katru gadu tiek atklāts kaut kas jauns.
- ✓ Esmu gatava **strādāt daudz un ziedot sevi, savu brīvo laiku un dzīvi** sabiedrības labā.
- ✓ Īlons ar savu piemēru parādīja, ka **šodien veiksmīgi zinātnieki arī var kļūt bagāti, populāri** visā pasaulē un par visiem mīļotām personām. **Īlons Mask**, tā arī man, ir kļuvis par **elku miljoniem pusaudžu** visā pasaulē, kuri sapņo vienlaicīgi sniegt labumu cilvēcei un būt bagātiem un populāriem.
- ✓ Es pati vēlos kļūt par zinātnieku, jo gribu **atrasties pasaules perpetuum mobile iekšā**, gribu būt tā sastāvdaļa, zināt, ka varu izmainīt un palīdzēt pārējiem **izmainīt mūsu pasauli.**
- ✓ Viena no zinātnieka galvenajām īpašībām, pirmkārt, ir **vēlme palīdzēt cilvēkiem, viņi ir varoņi, kas glābj pasauli.**
- ✓ Sabiedrībai ir nepieciešami talanti, kuri sekmēs visas pasaules attīstību. Šis darbs ir **labāks par naudu un varu.**
- ✓ Manuprāt, zinātnieka darbs ir **visgrūtākais** pasaulē.
- ✓ Lai jauniešiem zinātnieku profesija būtu pievilcīga, valstij **jābūvē zinātniskie centri, vairāk pētīt un veikt praktiskus darbus** fizikas, ķīmijas stundās, skolām jāirīko **tikšanās ar zinātnes pārstāvjiem.**
- ✓ Pētnieciskie darbi **palielina karjeras iespējas**, kas **dod garantijas** manai turpmākajai dzīvei.

- ✓ Priekšmeti skolā, kā **ķīmija, fizika, matemātika, palīdz atklāt zinātniekus**. Tādēļ ideāls zinātnieks ir izglītots, interesējošs un radoši domājošs cilvēks.
- ✓ Tomēr ir svarīgi saprast, **ko patiesībā nozīmē elastīgs darba grafiks**: tas nenozīmē, ka var maz strādāt un reti nākt uz laboratoriju. Viss ir tieši otrādi.
- ✓ Kā teica daudzie zinātnieki, lai sasniegtu savu rezultātu – “vajag mācīties, mācīties un vēlreiz mācīties”. Tad, manuprāt, **katrs trešais cilvēks var kļūt par populāro zinātnieku**.
- ✓ **Tāpēc zinātnieki mums vajadzīgi kā zivīm ūdens. Ne tikai, lai turētu pasauli normālā stāvoklī, bet arī lai kustētu (virzītu) sabiedrību uz jaunu laikmetu – robotiem un mākslīgo intelektu**. Amerikā jau norisinās darbs pie tā un zinātnieki nonāca pie manāmiem rezultātiem. Nav brīnums, ka cilvēki speciāli mācās fiziku, mehāniku un bioloģiju, lai dotos uz Ameriku un tur taisītu savu zinātnisko karjeru. Tur viņi ir vajadzīgi un motivēti strādāt.
- ✓ **Tikai pēdējos gados sievietēm patiesi ir ļauts piedalīties pētnieciskajos darbos, kuros agrāk strādāja tikai vīrieši dzimumu diskriminācijas dēļ**. Un vairums sieviešu šo jauno iespēju arī izmanto un veic ieguldījumu mūsu nākotnē, tajā pašā laikā pierādot to, ka **sievietes ir līdzvērtīgas un spējīgas**.
- ✓ Cik lieliski būtu **iesaistīties ANO, izsisties Eiropas mērogā, apceļot vairākas valstis** un iegūt plašu pieredzi. To visu var nodrošināt zinātnieka nodarbošanās.
- ✓ Kaut kas, ko tu vēlējies jau no pašas bērna kājas un beidzot sasniedz (kļūsti par zinātnieku), es domāju, ka sajūta ir laba. Tas arī ir foršs stāsts, ko varētu stāstīt pie svētku galda – kā es **piepildīju bērnības sapni**.
- ✓ Pakāpienu, **kur atsperties sev vai citiem zinātniekiem**. Tas ir tas, ko es gribu atstāt pēc sevis. **Zināšanas**. Manuprāt, tas ir vienīgais, ko nekad neviens nespēs atņemt, un, jo vairāk es zinu un atklāju, jo **lielāku vērtību es sev uzlieku**.
- ✓ Būt zinātniekam ir **ļoti liels gods**, kas iegūts, tikai **smagi strādājot un pilnveidojot sevi** ar katru kļūdu vai neveiksmi. Tā ir ļoti plaša spektra profesija, kas **prasa gandrīz visu savu laiku**.

Zinu un vēlos

Jaunieši, kuri izvēlētos karjeru zinātnē un kuriem ir bijusi iepriekšēja pieredze ar zinātniekiem Latvijā

- ✓ Zinātnes joma man ir pievilcīga un es gribētu tajā strādāt. Šīs izvēles pareizība varētu pastiprināties, ja **būtu mainīta esošā mācību struktūra** (jauniete uzskata, ka nav jāmācās 10 gadi, lai kļūtu par zinātnieku) un **sabiedrības attieksme pret cilvēkiem**, kas strādā šajā jomā, kā **arī laba stabila finansiālā atbalsta esamība** no valsts puses un atbilstoša **rūpēšanās par zinātnieku veselību**.
- ✓ Zinātnieka profesijā es saskatu vairākus labumus: **pienākumu dažādība**, kas neļauj ieslīgt rutīnā, sniedz **daudzpusīgu pieredzi**; pētnieka **vērtīgā un cēlā misija sabiedrības attīstības sekmēšanā**, kas neapšaubāmi, sniedz gandarījuma sajūtu; un **profesionālā izaugsme**, kas rosina pašpilnveidoties.
- ✓ Neskatoties uz savu pamata specializāciju attīstību, zinātnieka darbs attīsta **pedagoģiskās, publiskās runas un pat mākslinieciskās prasmes**, jo katram zinātniekam jādalās ar saviem rezultātiem, rakstot zinātniskās publikācijas un uzstājoties konferencēs.
- ✓ Domāju, ka **garlaicīgi tas nevarētu būt**, jo es pats arī tad varētu izmēģināt daudz lietas, ko atklāj, **varētu doties apkārt pasaulei** un pievienoties citām zinātnieku grupām dažādos eksperimentos.
- ✓ Viens vīrs teica, ka Pasaules **nākotne ir zinātnieku rokās**. Pēc šiem vārdiem es beidzot sapratu un izlēmu, ka tomēr es vēlētos pamēģināt būt par zinātnieku, jo kopumā šis darbs mani piesaista vairāk nekā pārējās lietas.
- ✓ No nekā izdomāt kaut ko ir grūti, tāpēc ir jāiepazīstas ar pārtikas produktu kvalitātes pārstāvjiem citās Pasaules vietās. Izprotot, kas notiek citur, **var palīdzēt rast risinājumus lokālām problēmām**.
- ✓ Kļūt par zinātnieku nav slikta ideja, jo viņi **katru dienu attīstās, dara kaut ko jaunu un aizraujošu**, un **tiek atpazīti** un ierakstīti arhīvos, un visa šī laikā saņem adekvātu algu.
- ✓ **Informācijas apmaiņa notiek nepārtraukti**, šis ir piemērs, ka **jaunietis spēj arī nodot zināšanas zinātniekam un otrādāk**. Tas man lika sajusties labi, tāpēc es noteikti vēlos kļūt par zinātnieci un nodot gudrības nākamajām paaudzēm.
- ✓ Pēc **padziļinātas informācijas ievākšanas secinu**, ka vēlos saistīt savu dzīvi ar zinātni daudz vairāk nekā iepriekš. Es uzzināju par svarīgu **darbu starptautiskajās laboratorijās**, kuru veic arī **latviešu zinātnieki**, kas mani **iedvesmoja**.
- ✓ Moderno pētnieku piemēri parāda, ka viņu **dzīve ir interesanta**, un **darbs neierobežo** viņus nevienā citā dzīves posmā.
- ✓ Noklausoties daudzu zinātnieku stāstus par viņu darbu, saprotu, ka tāds **darbs ir ļoti aizraujošs**.
- ✓ Zinātnieka profesija ir **labi attīstīta Latvijā**, cilvēkiem ir daudz iespēju realizēties pētnieciskajā jomā un citu pieminēto iemeslu dēļ, es varu pateikt, ka vēlos kļūt par zinātnieku.
- ✓ Es uzskatu, ka lielākais šķērslis jauniešiem, kas vēlas kļūt par zinātniekiem, tā ir **nedrošība par sevi**, viņi domā, ka tas ir kaut kas nereāls un to nav iespējams sasniegt.
- ✓ Es ceru, ka zinātnes darbinieki nākotnē saņems **vairāk atbalsta** gan no sabiedrības, gan no valsts, un vienmēr jutīs, ka viņu pūles ir patiešām vērtīgas.

- / Es gribētu kļūt par zinātnieku, lai **sniegtu labumu sabiedrībai** un atstātu pēdas cilvēces vēsturē un lai nākotnē daudzi cilvēki zinātu manu vārdu un ņemtu no manis pareizu un labu piemēru.
- / Ir grūti kļūt par zinātnieku. Jo vairāk laiks iet uz priekšu, jo mazāk atklājumu un izgudrojumu paliek, un vēl mazāk cilvēku vēlas mācīties, zinot, ka vēlāk viņi **nebūs tik pieprasīti kā agrāk**.
- / Zinātne ir **daudzpusīga** cilvēka dzīves joma ar **pozitīvajām un negatīvajām** pusēm.
- / **Skolas mācību ietvaros** tas (zinātniskais atklājums) var būt kaut kas pavisam mazs, ne tik grandiozs atklājums, bet tas būs kā **labs starts nākotnes atklājumiem**.
- / Kopumā es gribu teikt, ka šī profesija **nav vienkārša, bet tā atklāj jaunus ceļus**, dod daudz noderīgu zināšanu un iespēju.
- / Tagad **Latvijā ir ļoti daudz iespēju** padziļināt savas zināšanas gan skolā, gan institūtā, gan zinātnieka darbā. Manuprāt, tieši tas piesaista cilvēkus un liek nodarboties ar zinātni Latvijā, bet tas varētu būt šķērslis tiem, kas **negrib attīstīties un iziet no savas komforta zonas**.
- / **Skolā mums pazūd interese** par daudziem priekšmetiem, jo mums cenšas iemācīt visu un uzreiz, ne pārāk interesējoties par mūsu nākotnes karjeru. **Tikai iesākot patstāvīgu izpēti**, cilvēks spēj pārvarēt sevī atraidījumu pret priekšmetu un, iespējams, nākotnē kļūs par speciālistu šajā jomā.
- / Diemžēl ir arī grūtības, jo **skolā bērniem bieži vien nav iespējas veikt eksperimentus**, un viņi **iegūst tikai teorētiskās zināšanas**, tāpēc var rasties iespaids, ka pētīt un atklāt nezināmas parādības **ir garlaicīgi**.
- / **Latvijā ir daudz iespēju** kļūt par zinātnieku, pateicoties laboratorijām un institūtiem, kuri ir aprīkoti ar dārgām un jaunām iekārtām. Mūsu valsts **piedāvā labu izglītību un attīstīšanās iespējas**, motivējot jauniešus un studentus strādāt daudzās nozarēs.
- / Jaunajiem zinātniekiem, manuprāt, **jāpiedāvā labvēlīga atmosfēra darbam**. Tajā skaitā: labu aprīkojumu, pienācīgu darba un atpūtas vietu, **tolerantus un mērķtiecīgus mentorus**.
- / Iesaistīšanās jomā, kurā **atklājumi** ir dabiska darba sastāvdaļa, **paver iespēju kļūt par uzņēmēju un dibināt uzņēmumu**.
- / Šo faktu apliecināja iepazīšanās ar jauno zinātnieku paustajiem viedokļiem mācību ietvaros, kas **bija vērtīgi**, jo lika apzināt tagadējo atklājēju paaudzi. Neapšaubāmi šiem cilvēkiem (atsaucas uz video par zinātniekiem) ir **stabilis un kvalitatīvs izglītības pamats**, kas veido galveno daļu no panākumiem.
- / Es vēlētos kļūt par zinātnieku, jo šis darbs **nekad nezaudēs nozīmi un vienmēr būs, kas jauns** ko atklāt. Tas ļauj zinātniekam nezaudēt interesi savā darbā un, savā veidā, **nodrošina daudzveidību**.
- / Jaunieši bieži pārprot to, ko zinātne nozīmē. Varbūt viņi to saista tikai ar **skolu, un grūtām mācību stundām**, kurās bieži vien **viņiem nekas neinteresē, nekas nepatīk**.
- / **Jo vairāk gudri, izglītoti, zinoši jaunieši** pievērsīsies zinātniskajiem darbiem, veiks pētījumus, analizēs dažādus procesus, veiks atklājumus, eksperimentēs, **jo labākā un ideālākā pasaulē mēs dzīvosim**.
- / **Būt zinātniekam ir liels potenciāls**, ir vēl tik daudz ko atklāt un uzzināt, vēl ir tik daudz slavas, ko iegūt.
- / Neskatoties uz to, vai cilvēkam ir iepriekš minētās dotības, **visu tomēr nosaka aizrautība**, jo tas parāda, ka cilvēks tiešām ir gatavs pavadīt ilgās stundas pētot un veicot eksperimentus, veidojot komandas darbu ar citiem pārstāvjiem, kas ietver pienācīga darba veikšanu, labprātīgu piedalīšanos kopējā darbā un spējai identificēt un risināt radušos konfliktus.
- / Zinātnieks nav kāds vecs vīrs, kurš gadiem slepeni savā pagrabā atklāj Ameriku, bet gan tik **progresīvs, plaši redzošs un inteligents cilvēks**, kurš būtībā ved cilvēci līdzi laikam, rod risinājumus un ar neskaitāmām, prātam neaptveramām inovācijām iepazīstina paaudžu paaudzēs.
- / Visbiežāk zinātnieki izvēlās tās jomas, **kurās tiem vismazāk patīk**, lai būtu **spēja sevi piespiest mācīties un strādāt**, kā arī apgūt sev kaut ko svarīgu.
- / Tā ir **neironu sinapšu ģenerēta griba** saprast nesaprotamo un izzināt vēl nezināmo. (Skaidrojums mērķim, kāpēc kļūt par zinātnieku.)
- / Video redzētie cilvēki **sadarbojušies ar dažādiem zinātniekiem no citām valstīm**. Tas man šķiet aizraujoši – **nekad nebūtu garlaicīgi**.

- ✓ Es esmu cilvēks, kas **visu izdarīs praktiski** un sapratīšu, ko daru, bet lai paskaidrotu, lai visi saprot, tur man būtu jāpadomā un jāstrādā ļoti daudzas stundas, bet, **ja varbūt pēc katra nākamā pētījuma man ietu labāk ar šo aprakstu**, tad nemaz nebūtu tik grūti un, tad man zinātnieces profesija būtu sapņu darbs, un, ja es vēl par **dabūju atalgojumu**, tad dzīve būtu lieliska.
- ✓ **Dagnija Loča**, kura ir materiālzinātniece, **lika man aizdomāties** par to, ko es varētu pētīt vai radīt.
- ✓ Tas, vai es to (patstāvīgi mācīties) **vēlos vai nevēlos**, padara mani **vai par zinātnieku, vai par cilvēku ar zināšanām**.
- ✓ Zinātnieka profesijā ir ļoti daudz **izaicinājumu**, kas man patīk, jo **man ir vajadzīgi mērķi, kas jāsasniedz**, lai es justos laimīgs.
- ✓ Pašlaik, es būtu gatavs doties uz Marsu un to pētītu, kaut ar iespēju nekad neatgriezties uz Zemes. Man personīgi **pietiktu ar mazu un uzticamu komandu**, ar kuru es būtu kopā. Nevēlos iesaistīties Zemes notikumos.
- ✓ Zinu, ka mani visvairāk ieinteresē fizika un ķīmija, tāpēc nesen **esmu sācis internetā pētīt aktuālas problēmas**, kas saistītas ar šīm nozarēm, lai **pārlicinātos**, vai tās **tiešām domātas man** un es **esmu uz to spējīgs**.
- ✓ Es gribētu **doties pie zinātniekiem uz Šveici**, jo viņiem ir viens no labākajiem zinātnes centriem pasaulē.
- ✓ Es spētu **šajā** profesijā izpausties un sasniegt to, ko vienmēr esmu vēlējis – **būt unikāls**.
- ✓ Es viegli varu pateikt, ka es vēlētos kļūt par zinātnieku, **bet vai es būšu zinātnieks Latvijā**, nezinu. Tas pilnībā atkarīgs no valsts, vai tā atbalstīs šo darbu sfēru un dos man iemeslu palikt Latvijā.
- ✓ Nedrīkst neatzīt arī aizspriedumus akademiķu vidū. **Ne visi ir gatavi atzīt vēsturi, literatūru un citas humanitārās zinātnes par leģitīmām pētījumu jomām**, ne visi spēj pieņemt to kā līdzvērtīgu studiju lauku dažādām eksaktajām jomām.
- ✓ Ja būtu zinātniece, vēsturē gribētu iekļūt ar to, ka radīju lietu, kas palīdz cilvēkam, un atvieglo tā vajadzības. **Gribu paveikt labu darbu**. Ne slavas, vai atpazīstamības dēļ, bet gan tā dēļ, lai palīdzētu.
- ✓ Es vēlos būt zinātnieks tāpēc, ka es **vienmēr gribu zināt vairāk**. Es vēlos atklāt ko tādu, ar ko **es varu lepoties un ar ko leposies citi**.
- ✓ **Zinātnieki ir īpaši novērtēti Latvijā**, jo mūsu valstī to nav pietiekami daudz. Tas nozīmē, ka **kļūt par slavenu latviešu zinātnieku ir vieglāk nekā ārzemēs**.
- ✓ **Vēlme palīdzēt cilvēkiem un risināt globālas problēmas** mani ļoti uzrunāja, kad apsvēru domu par savas centības un darba ieguldījumu zinātnē.
- ✓ Ļoti ceru, ka man būs iespēja saistīt manu dzīvi ar bioloģijas un medicīnas pētniecību. Tagad es **ļoti cenšos un daudz strādāju, lai mans sapnis kļūtu par realitāti**.
- ✓ Kā piemērs, es neciešu ķīmiju, fiziku, bioloģiju, man **patīk leksiskas, filoloģiskas, humanitārās zinātnes** un **tā nav problēma**, jo es varēšu būt zinātnieks šajās jomās.
- ✓ Nesen es paskatījos nedaudz interviju ar zinātniekiem un **visi saka, ka tas ir interesants darbs**, bet tikai viens saka, ka tas ir ļoti grūts darbs, jo pētījumi var ilgt pat gadu un nebūs rezultāta un var krist depresijā no tā, **bet ir vairāk priecīgo momentu**.
- ✓ Es esmu pusaudzis un **vēl neizvēlos sev dzīves profesiju**, bet **man būtu interesanti izmēģināt** sevi kā zinātnieku, kurš pēta **DNS molekulas un patoloģijas**.
- ✓ Kuriem ir interesanta šī profesija, **internetā ir daudz informācijas** par to un tagad ir **daudz konferenču no dažādām universitātēm**, kurus var apmeklēt online.
- ✓ Es vēlētos kļūt par zinātnieku, **ja informācijas par to būtu vairāk un zinātnieki paši pastāstītu par sava darba iekšieni** un pētniecisko procesu.
- ✓ Lai paaugstinātu zinātnes līmeni valstī, valdībai ir **jādot iespēja** jauniešiem **iestāties mūsu valsts augstskolās** un sniegt **vairāk stipendiju**. Latvija var kļūt par zinātnes centru, bet **katram cilvēkam ir jāpieliek pūles**.
- ✓ Es vēlos kļūt par zinātnieku, galvenokārt, ka šī profesija vienmēr būs nepieciešama, zinātnieki **rada kaut ko jaunu**, un pārējie **attīsta** to tādā veidā, lai parasti cilvēki varētu izmantot tos atklājumus **savā ikdienišķā dzīvē**.
- ✓ Manuprāt, tagad vajag **aicināt** šajā sfērā **jaunos cilvēkus**, jo tiem ir gudras un revolucionāras idejas, kuras **palīdzēs atvieglot visu cilvēku dzīves**.
- ✓ **Ne visi ir spējīgi** kļūt par zinātniekiem, un, atklāti sakot, es pats neesmu pārlicināts, ka man tas izdosies. Bet, kā saka, **šaubas ir pirmā gatavības pazīme**, un es darīšu visu iespējamo, lai tomēr piepildītu savu sapni.
- ✓ Attieksme pret zinātnieku darbu sabiedrībā ir neskaidra un **tieši atkarīga no sabiedrības attīstības līmeņa**.

- ✓ Dažas profesijas laika gaitā noveco, to vietā veidojoties jaunām. Tomēr pastāv arī tādas, kuras **nekad nezaudēs savu aktualitāti**. Kā spilgtu piemēru var nosaukt **visus nodarbošanās veidus, kas ir saistīti ar zinātni**.
- ✓ Par sasniegumiem dažādās jomās zinātnieki saņem Nobela prēmijas, kas viņiem ir **visaugstākā balva un sabiedrībā tiek augstu novērtēta**. (...) Ir zināms, ka 17 gadu veca meitene kļuva par jaunāko laureātu. **Tas iedvesmo** un saka, ka viss ir sasniedzams, vajag tikai vēlmi.
- ✓ Es vēlētos kļūt par zinātnieku, jo gribu būt kā mehānisms, kurš bīda mūsu pasauli uz priekšu. **Zinātnes ir bezgalīgi plašas** un atklājumus var veidot ļoti daudz.
- ✓ Kļūšana par zinātnieku ir **grūts ceļš**, kuru ne visi var pārvarēt. **Miega trūkums, nogurums un bezgalīgs darbs** ir zināms visiem slaveniem zinātniekiem.

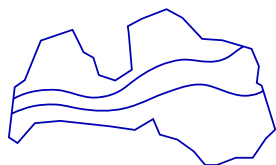

Izglītības un zinātnes
ministrija

VIDZEMES
AUGSTSKOLA

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē